

İKİNCİ BÖLÜM

EDEBİYAT–SOSYAL BİLİMLER TESTİ (Ed–Sos)

1. Bu testte sırasıyla,

Türk Dili ve Edebiyatı	(1–17)
Türkiye Coğrafyası	(18–25)
Psikoloji	(26–30)

ile ilgili 30 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Edebiyat–Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerin hangisinde boş bırakılan yere **ayraç içindeki sözcük getirilirse tanım yanlış olur?**

- A) ---- yazarın herhangi bir konu üzerinde kesin sonuçlara varmadan, kişisel görüş ve düşüncelerini senli benli bir anlatım içinde verdiği yazı türüdür. (makale)
- B) ---- ünlü kişilerin yaşamlarını, yaptıklarını, yaşadıkları döneme katkılarını anlatan yazı ve kitaplara denir. (biyografi)
- C) Bir kimsenin kendi yaşam öyküsünü kendisinin yazıp anlattığı yapılara ---- denir. (otobiyografi)
- D) Bir topluluk önünde belirli bir konuda yapılan etkili ve inandırıcı konuşmalara ---- denir. (nutuk)
- E) Bir yazarın, başından geçen ya da tanık olduğu olay ve olguları bilgilerine, gözlemlerine dayanarak anlattığı yazı türüne ---- denir. (anı)

2. Cumhuriyet Dönemi oyun yazarlarından. Edebiyatta şiirle başlamış, daha sonra öykü ve tiyatro türünde de yapıtlar vermiştir. Edebiyattaki ününü tiyatrolarıyla kazanmıştır. Tiyatro alanında tanınmasını sağlayan yapıtı, konusunu Babil efsanesi Gılgamış'tan alan Tanrılar ve İnsanlar piyesidir. Tiyatro yapıtları arasında Hürrem Sultan, Karacaoğlan, Atçalı Kel Mehmet ve Ölü Kentin Nabzı da sayılabilir.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Recep Bilginer
- B) Orhan Asena
- C) Necati Cumalı
- D) Refik Erduran
- E) Haldun Taner

3. Çıkardıkları derginin adıyla anılan bir yazarlar topluluğunun üç büyük temsilcisinden biridir. Şiirlerinde kurduğu özgün imgelerle dikkat çeken, konularını daha çok doğadan alan, ülkemizde sembolizmin öncüsü sayılan bir şairdir. Şiir dışında yolculuk yazıları, piyesler, makaleler de yazmış olmasına karşın şiir ve özdeyişleriyle tanınan bir sanatçımızdır.

Bu parçada sözü edilen şair ve yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hamdullah Suphi
- B) Tevfik Fikret
- C) Cenap Şahabettin
- D) Abdülhak Hâmit
- E) Süleyman Nazif

4. Orhan Kemal'le ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır**?

- A) Yapıtlarında, kişilerin karakterlerini olay içinde çizmiş, onları doğal bir biçimde konuşturmuştur.
- B) Genellikle fabrika işçilerinin, kırsal kesim insanların ve gecekondu bölgelerinde oturanların yaşamını konu almıştır.
- C) Öykülerde günlük konuşma dilini kullanmış, yöresel söyleyiş özelliklerine bağlı kalmıştır.
- D) Esir Şehrin İnsanları adlı romanıyla yazın çevrelerinde büyük yankı uyandırmıştır.
- E) Anlatımı, olaylara bakış açısı yönünden toplumcu gerçekçi yazarlarımızdan biri sayılmaktadır.

Diğer sayfaya geçiniz.

5. Türk edebiyatında Ahmet Mithat Efendi'nin

Felâatun Bey'le Rakım Efendi, Namık Kemal'in
I

İntibah, Samipaşazâde Sezâi'nin Zehra, Recaizâde
II III

Mahmut Ekrem'in Araba Sevdası, Nabizâde Nazım'ın
IV

Sergüzeşt isimli yapıtları sosyal içerikli romanlara
V

örnek olarak gösterilebilir.

Yukarıdaki cümlede numaralanmış yapıtlardan hangileri birbiriyle yer değiştirirse bilgi yanlışlığı giderilmiş olur?

- A) I. ile II.   B) I. ile IV.
C) II. ile III.   D) III. ile V.
E) IV. ile V.

6. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) Mehmet Rauf'un Eylül adlı yapıtı edebiyatımızdaki ilk psikolojik roman olarak nitelendirilmektedir.
B) Halide Edip, Ateşten Gömlek adlı yapıtında Kurtuluş Savaşı yıllarını yansıtmıştır.
C) Namık Kemal'in Cezmi adlı yapıtı edebiyatımızdaki ilk tarihî roman örneğidir.
D) Nâbizâde Nâzım'ın Karabibik adlı yapıtı, köyü ve köylüyü anlatan yapıtların ilk örneklerindedir.
E) Aşk-ı Memnu, Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun yanlış Batılılaşma konusunu işlediği bir yapıtıdır.

7. Şinasi'nin, edebiyatımızda gerçekleştirdikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Halk için roman yazma hareketini başlatmıştır.
B) Dilde sadeleşme hareketine öncülük etmiştir.
C) La Fontaine'den çeviriler yapmıştır.
D) İlk özel gazeteyi çıkarmıştır.
E) İlk tiyatro yapıtını yazmıştır.

8. Fransız realist ve natüralistlerinden etkilenen

Tanzimat Dönemi yazarı Halit Ziya Uşaklıgil, aydın
II III

çevreyi anlattığı Mai ve Siyah adlı romanında
IV V

yabancı sözcük ve tamlamalarla yüklü bir dil kullanmıştır.

Yukarıdaki numaralanmış sözlerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

Diğer sayfaya geçiniz.

9. Divan Edebiyatı'nda modern öykü ve romanın yerini

tutan en önemli tür mesnevidir. Fuzûlî'nin

Hüsn ü Aşk, Süleyman Çelebi'nin Mevlid adlı yapıtları

bu türün tanınmış örnekleridir.

Yukarıdaki numaralanmış sözlerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. **Aşağıdaki açıklamalardan hangisi ayraç içinde belirtilen kişiyle ilgili değildir?**

- A) Risaletü'n-Nushiye adlı mesneviyi aruz ölçüsüyle yazmıştır. (Yunus Emre)
- B) Makalât adlı yapıtında tasavvuf konularını bölümler hâlinde ele almıştır. (Hacı Bektaş Veli)
- C) Yapıtlarında aşk ve kahramanlık temalarının yanında tasavvufa da yer vermiştir. (Kadı Burhaneddin)
- D) Sade bir dille, ölçülü ve uyaklı, halk şiiri geleneğine uygun nefesler yazmıştır. (Pir Sultan Abdal)
- E) Türkçenin başarılı örneklerinden olan Mantıku't-Tayr ile Feleknâme onun tarafından oluşturulmuştur. (Ali Şir Nevaî)

11. **Aşağıdakilerin hangisinde verilen dizelerde uyak (kafiye) kullanılmamıştır?**

- A) Selam olsun karanfilin alına
Selam, tomurcuklu defne dalına
- B) Bu bohça, duygunun coşkun selidir
İçimi coşturan bahar yelidir
- C) O gün gelsin şöyle bir yarış olsun da gör
Dünyayı hele sen bir barış olsun da gör
- D) Öpe öpe uyandırdım, şiir yaptım sözcükleri
Savaşta kalemime kurşun yaptım sözcükleri
- E) Değirmen değirmen, beni de öğüt
Ben meyvesiz ağaç, yürüyen söğüt

12.

- I. Biz de hafif olsaydık bir rüzgârdan
II. Yer alsaydık şu bulut kervanında
III. Güzele ve yeniye doğru koşan
IV. Bu sonsuz gidişin bir yanında

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- B) Hepsinde redif kullanılmıştır.
- C) Duraklarda belirli bir kurala uyulmamıştır.
- D) I. ve II. dizelerde ulama vardır.
- E) I. ve III. ile II. ve IV. dizelerde çapraz uyak (kafiye) görülmektedir.

13. Tam bir kaside çeşitli bölümlerden oluşur. Bunlardan biri, ----.

Yukarıda verilen bilgiye göre boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) doğa güzelliklerinden söz eden nesib ya da teşbib bölümüdür
- B) asıl konuya girişi sağlamak için yazılan girizgâh bölümüdür
- C) kasidenin sunulduğu kişinin özelliklerinin abartılı bir övgüyle anlatıldığı methiye bölümüdür
- D) şairin kendisini övdüğü dizelerden oluşan fahiye bölümüdür
- E) şairin adının da geçtiği tegazzül bölümüdür

Diğer sayfaya geçiniz.

14. Kalbim yine üzgün seni andım da derinden,
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!
Üzgün ve kırılmış gibi en ince yerinden,
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!

Bu dizeler biçim ve içerik özelliklerine göre aşağıdaki nazım biçimlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Şarkı
B) Kaside
C) Terkib-i Bent
D) Kıt'a
E) Rübai

15. Othello adlı tragedya 1603 yılında

William Shakespeare tarafından kaleme alınmıştır.

Bu yapıt, kıskançlığı konu alan ilk roman olduğu için önemlidir.

Yukarıdaki numaralanmış sözlerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. Klasik akıma bağlı sanatçılar arasında özellikle

didaktik şiir türünde ürün vermiş bir ad da Molière'dir.

En önemli yapıtı Fabllar'dır. Bu türdeki ürünleri ondan önce Ezop denemiştir.

Yukarıdaki numaralanmış sözlerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. **Aşağıdakilerin hangisinde, belirtilen özellik birlikte verildiği akımla ilgili değildir?**

- A) Gözlem ve belgelere önem verme (Realizm)
B) Konuya değil, onun işleniş biçimine önem verme (Romantizm)
C) Güzelliğin, anlam açıklığında değil, kapalılıkta olduğuna inanma (Sembolizm)
D) Sanat, doğanın kopyası olmalıdır, ilkesini benimseme (Natüralizm)
E) Bilinçaltını akıl ve mantıktan üstün tutma (Surrealizm)

Diğer sayfaya geçiniz.

18. Türkiye’de iç ticaret hacminin artmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi en azdır?

- A) Endüstriyel üretimin bölgeler arasında farklılık göstermesi
- B) Küçük boyutlu yerel pazarların bulunması
- C) Ulaşımın ve ulaştırma sektörünün gelişmesi
- D) İklimin bölgeler arasında farklılık göstermesi
- E) Ülke nüfusunun artması

19. Aşağıdakilerin hangisinde verilen endüstri kuruluşunun işlediği ham madde, kuruluşun bulunduğu yörenin dışından getirilmektedir?

- A) Uşak’taki şeker fabrikası
- B) Seydişehir’deki alüminyum tesisleri
- C) Soma’daki termik santral
- D) İskenderun’daki demir–çelik fabrikası
- E) Elazığ’daki ferrokrom fabrikası

20.

- I. Koylarda çok sayıda balık çiftliğinin olması
- II. Tarım alanlarının geniş olması
- III. Zengin tarihî kaynaklara sahip olması
- IV. Doğal güzelliklerinin fazla olması

Yukarıdakilerden hangilerinin, Ege Bölgesi’nde turizmin gelişmesinde etkili olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

21. Karadeniz Bölgesi’nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi, diğer dördünün nedeni olarak gösterilebilir?

- A) Kıyı kesimlerinde yağışın iç kesimlere göre fazla olması
- B) Doğal liman sayısının az olması
- C) Dağların kıyıya paralel ve yakın uzanması
- D) Kıyıyla iç kesimler arasında kara ulaşımının zor olması
- E) Bazı kesimlerde tarım alanlarının çok dar olması

Diğer sayfaya geçiniz.

22. Türkiye'deki herhangi bir yerde, mart ve eylül aylarında güneş ışınlarının düşme açısı ve ay boyunca güneşten alınan ısı enerjisi tutarı birbirine çok yakındır. Buna karşın, eylül ayı ortalama sıcaklıkları mart ayı ortalama sıcaklıklarından daha yüksektir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Denize olan uzaklıkla
- B) Önceki mevsimin sıcaklık ortalamasıyla
- C) Egemen rüzgâr yönüyle
- D) Ekvatora ve başlangıç meridyenine olan uzaklıkla
- E) Dünya'nın dönüş hızıyla

23. Ekvatordan kuzeye doğru gidildiğinde enleme bağlı olarak sıcaklığın düştüğü görülür.

Kış mevsiminde,

- I. İzmir'de sıcaklığın Edirne'den daha yüksek olması,
- II. Samsun'da sıcaklığın Erzurum'dan daha yüksek olması,
- III. İstanbul'da sıcaklığın Afyonkarahisar'dan daha yüksek olması,
- IV. Adana'da sıcaklığın Konya'dan daha yüksek olması

durumlarından hangileri, yukarıda belirtilen enlem ile sıcaklık arasındaki ilişkiye ters düşer?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

24.

- I. Falez
- II. Delta
- III. Lagün
- IV. Kıyı kordonu

Türkiye'de görülen yukarıdaki kıyı şekillerinden hangileri dalga aşındırması sonucu oluşur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) III ve IV

25. **Aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'de benzeri yoktur?**

- A) Alp Dağları üzerindeki buzullar
- B) İspanya'daki denize ve tarihî eserlere dayalı turizm
- C) Adriya Denizi'ndeki Dalmaçya tipi kıyılar
- D) Tropikal bölgeye ait muz, kivi gibi tarım ürünleri
- E) Tuna üzerindeki uluslararası nehir ulaşımı

Diğer sayfaya geçiniz.

26. Her şeyin yerli yerinde olması, her işin zamanında yapılması, her sözün yakışık alacak biçimde söylenmesi gerektiği şeklindeki saplantımın düzenli bir kafayı yansıtmadığını, tam tersine bende var olan düzensizliği gizlemek için kendi uydurduğum bir yapmacıklık gösterisi olduğunu keşfetmişim. Cimriliğimi saklamak için cömert gibi görüldüğümü, içimdeki öfkeleme için cömert gibi görüldüğümü, içimdeki öfkeleme için uzlaşıcı olduğumu anlamıştım.

Bunları söyleyen kişinin farkına vardığı durum, hangi savunma mekanizmasına örnektir?

- A) Kendini beğenme
- B) Tevazu gösterme
- C) Bastırma
- D) Yön değiştirme
- E) Karşıt tepki geliştirme

27. Yağmur çiselerken şemsiyemizi açıp açmamakta tereddüt ederiz. Gözümüz başkalarının şemsiyelerinde olur. Birçok kişi şemsiyesini açmışsa biz de açarız, açmamışsa kapalı tutarız.

Bu parçada anlatılan durum aşağıdakilerden hangisine örnek oluşturur?

- A) Sosyal uyum
- B) Normların oluşumu
- C) Değerlerin ortaya çıkması
- D) Sosyal grup oluşumu
- E) Sosyal sorumluluk

28. Sigmund Freud, Leonardo da Vinci'nin "İsa, Meryem ve Aziz Anna" tablosu hakkında şunları söylemiştir: "Leonardo'nun çocukluğu bu resimle büyük benzerlik gösterir. Onun da iki annesi olmuştur: Üç yaşındayken koparılıp alındığı öz annesi Caterina ve babasının daha sonra evlendiği genç eşi Alberia. Çocukluğuyla ilgili bu özelliği göz önüne alınca ona bu resmi yaptıran etkenler de anlaşılıyor."

Freud'un bu resimle ilgili açıklaması, aşağıdaki görüşlerinden hangisine örnek oluşturur?

- A) Kişiliğin yapısının dinamik olduğu
- B) Kişiliğin temellerinin çocuklukta atıldığı
- C) "Ben" in (ego), "üst ben" (süper ego) ile "alt ben" (libido) arasında denge sağladığı
- D) "Üst ben" in (süper ego), "alt ben" i (libido) denetlediği
- E) Bilinçaltının alanının, bilinçliliğin alanından geniş olduğu

29. Bir dükkânda alışveriş yaparken bir genç kız yanıma gelip elindeki bardakları göstererek "Anne, bunları alıyorum iyi mi?" dedi. Yüzüme bakınca da "Pardon, şapkanızdan dolayı sizi annem sandım." diyerek uzaklaştı.

Bu genç kızın içine düştüğü yanlış aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Gözleyerek öğrenme
- B) Olumsuz aktarım (negatif transfer)
- C) Sezgisel öğrenme
- D) Koşullanmanın sönmesi
- E) Uyarıcı genellemesi

30. Masaya bakıyorum açmış çiçekler görüyorum. Aynı yerin fotoğrafını çekiyorum. Fotoğrafa baktığımda ise çiçeklerin dışında saksıyı, masa örtüsünü, saksının dibinin kireçli, örtünün de düzensiz olduğunu fark ediyorum.

Parçada anlatılan durumda aşağıdakilerden hangisinin rolü yoktur?

- A) Algı alanı
- B) Algıda örgütlenme
- C) Şekil-zemin ilişkisi
- D) Algı yanılması
- E) Dikkat

EDEBİYAT-SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.